

**НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЯ ЗА ТЕАТРАЛНО
И ФИЛМОВО ИЗКУСТВО
„КР. САРАФОВ”**

СТАНОВИЩЕ

**От доцент Александра Хонг /Азизбаева/ - преподавател и
художествен ръководител на класове със специалност „Театър
Движение” в НАТФИЗ „Кр.Сарафов”**

За

**Дисертационен труд
СЪВРЕМЕННИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СТРАТЕГИИ В
ДИСЦИПЛИНАТА СЦЕНИЧНО ДВИЖЕНИЕ**

**За присъждане на образователна и научна степен
„доктор”**

**по научната специалност 05.08.01. „Театрознание и
театрално изкуство”**

Ивет Иванова Лазарова-Торосян

**Научен ръководител:
Проф. Т. Янбастиева**

София, 2019г.

„Съвремените педагогически стратегии в дисциплината сценично движение“ е дисертационен труд на Ивет Иванова Лазарова-Торосян за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, с научен ръководител професор Таисия Янбастиева

Дисертационен труд се състои от увод, три глави, заключение . В него има включени илюстрации, библиография, справка за приноси и публикации,

В Увода.

В него докторанта определя посоката на дисертацията и посочва основния предмет на изследването , представя базовите насоки в развитието на дисциплината „Сценично движение“ , акцентира своето внимание върху значението на тази дисциплина в съвременото възпитание на актьора. Докторанта също така подчертава значението на цялостната дейност на катедрата „Сценично движение“ - НАТФИЗ „Кр.Сарафов“ в професионалното изграждане на актьора както в историческия план, така и в днешния ден, и ни запознава с причините, които са залегнали в основната провокация в създаването на този научен труд.

В I глава

В нея се проследява **генезиса на обучителните движенчески техники и методики до създаването на катедрата „Сценично движение“ в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“**. Тази глава докторанта разпределя в четири части, в които прави широк обзор на движението, като функция; като физиологическа , психическа и интелектуална необходимост; като естествена творческа платформа в развитието на телесното съзнание на личността .

Движението-като форма на съществуване - в тази част авторът изследва взаимовръзката на анатомичната, физиологическата и психологическата теории за сценично движение.

Същност на предмета „Сценично движение“ – докторанта представя основната цел на „Сценичното движение“, като един от базовите компоненти на актьорското майсторство.

Проследяване на развитието на дисциплината „Сценично движение“ – в тази подглава докторанта ни запознава с историческите аспекти на използването на движението като необходимата гимнастика за тялото и духа; разсъждава и съпоставя мненията на различни световно известни мислители, теоретици и театрални практики като Ж.Ж.Русо, Й.Ф.Гутс Мутс, Ф.Аморос, Р.Щайнер, М.Рейнхарт, Ж.Демени, П.Линг, П.Ф.Лесгафт, Е.И.Воронов, Н.Б.Всеволожский, П.Павис, Е.Кох, К.С.Станиславски, М. А.Чехов, Вс.Мейерхолд, И.С. Иванов, Е.С Шишмарьова, Е.Вахтангов, А.Я.Таиров, А.Б.Немировски, Ф.Делсарт, А.Дънкан, Ж.Ж.Далкроз, Ж.Копо, Л.Жуве, Ш.Дюлен, Ж.Питьоф, Ж.Л.Баро, Г.Крейг, Е.Декру, Ф.М.Александър, Й.Гротовски, П.Брук, Е.Барба, и др.

Обособяване на предмета "Основи на сценичното движение" като самостоятелна дисциплина в българското театрално образование – докторанта ни запознава с историята на развитието на българския театър, и съответно със зараждането и развитието на българското театрално образование, а съответно и с мястото на сценичното движение в общата мозаика от уменията и качества необходими за актьорското майсторство.

Във II глава

*Докторанта разглежда **образователните методи и техники в дисциплината и катедрата „Сценично движение“ в НАТФИЗ „Кр.Сарафов“** и ни запознава с методологиите, приносите и изследвания на преподавателите от катедра „Сценично движение“, които са се занимавали и се занимават с пластическото възпитание на българските актьори. Започвайки от основателката на катедрата „Сценично движение“ в НАТФИЗ „Кр.Сарафов“ – Герда Глоке, авторът прави цялостен обзор на педагогическото творчество на всички преподаватели от катедрата „Сценично движение“ както по дисциплината „Сценично движение“, така и по други дисциплини, необходими за универсалното възпитание на актьора.*

В III глава *Съвременни педагогически стратегии в дисциплината „Сценично движение“*

В тази глава докторанта ни запознава с преподаването на сценично движение в другите висши учебни заведения, в които има и актьорското образование. В нея авторът подчертава, че учебните програми и методиките на преподаването на предметите по пластика в други български ВУЗове се базира върху платформата, която е била изградена от педагозите на катедрата „Сценично движение“ в НАТФИЗ „Кр.Сарафов“, но всяка програма носи своя уникален авторски характер, който се дължи на личностните качества и умения на всеки преподавател и цялостната атмосфера на ВУЗа. В тази глава докторанта споделя информацията за новите тенденции в развитието на пластическото възпитание а актьора, които се пораждат в следствие на компилацията на различни видове движения, свойственни на съзнанието на съвременен човек.

Също така автора представя базисните комплекси по сценично движение, които са традиционни и проверени от времето. В главата подробно и четливо се представят необходимите схеми, които могат да бъдат използвани и като наръчник за млади и начинаещи преподаватели.

В тази глава имаме възможност да проследим способността на докторанта да дефинира онези понятия и характеристики, които се използват в психофизиката на актьора. Разглеждайки процес на пластическото

възпитание на съвременните актьори докторанта изследва сложни психофизически взаимовръзки, довеждащи до възможността на развитието на универсално структуриране на творческото действие в сценичното движение.

Заклучение

Докторанта прави изводи, че пластическата подготовка на актьора е сложен, многопластов и комплексен процес.

Авторът отново подчертава, че в дисертацията се анализират различни театрални школи, утвърдени и съвременни педагогически методи, свързани с формирането на пластическата култура на актьора, в чиято основа са съзнателната и целенасочена работа за развитие на специфична актьорска пластичност и придобиване на богата двигателна култура.

Обобщавайки, бих желала да подчертая очевидната актуалност на разработения материал в няколко аспекта.

Първо, достъпната и подробната форма на изложението, което ни запознава с историята на развитието на дисциплината „Сценично движение”

Второ, концентрираното и задълбоченото изследване на педагогическите методики на преподавателите от катедра „Сценично движение”- НАТФИЗ”Кр.Сарафов” за 50 години нейното съществуване

Трето, установява се определен недостиг в теоретико-практическите разработки в областта на съвременното пластическо възпитание на актьора. И този дисертационен труд би могъл да се счита за необходимото попълнение в развитието именно в този план.

Четвърто, задълбочено и достъпно поднасяне на целия материал. Прави впечатление подробността на анализа в практическата работа и изследванията, в същото време респектира конкретната точност и смисленост в темите за разкриването на психофизическия тренинг, като формиране на универсални личностни качества, необходими за творческия

импулс за актьори; спомагане на млад артист в разширяването на средствата за пълноценната комуникация в съвременното общество; разкриване на нови възможности и приспособления в сценичното поведение на актьора

Безусловен е приноса на тази дисертация, който състои в това, че за първи път в България се предлага научно изследване което сумира практическите приложения, създадени в последните 50 години в областта на пластическото възпитание на българските артисти

Изразявам мнение, че горепосочения научен труд притежава висока изследователска и просветителска стойност.

Като художествен ръководител на класове специалност „Театър Движение-Пантомима“ аз няколкократно съм канила Ивет Иванова Лазарова-Торосян да преподава на студентите в поверените на мен класове. Нейната самостоятелна работа със студентите от специалностите „Театър движение – Пантомима“, продемонстрира нейните добри педагогически способности, творчески подход към разрешаването на възникналите препятствия, перфектна дисциплинираност.

Отправлям към Уважаемо Научно Жури своята гореща препоръка на Ивет Иванова Лазарова-Торосян да бъде присъдена научна и образователна степен „доктор“.

С уважение,

/Доцент Александра Хонг/

22.02.2019
гр.София